

Reykjavík 15. júní 2018

Efni: Umsögn yfirsálfræðings LSH fyrir Samráðsgátt vegna: Reglugerð um (3.) breytingu á reglugerð um menntun, réttindi og skyldur sálfræðinga og skilyrði til að hljóta starfsleyfi og sérfræðileyfi nr. 1130/2012.

Umsögn varðar eftirfarandi málsgrein:

Þá er lögð til breyting á ákvæði til bráðabirgða, varðandi gildistöku kröfu um 12 mánaða verklega þjálfun undir handleiðslu, að loknu tveggja ára framhaldsnámi (MS/cand. psych. nám) frá sálfræðideild heilbrigðisvísindasviðs Háskóla Ísland eða tveggja ára MSc nám í klínískri sálfræði frá Háskólanum í Reykjavík, til að hljóta starfsleyfi. Ákvæðinu var síðast breytt 2017 og gildistöku 2. másl. 1. mgr. 3. gr. þá frestað til 1. júlí 2018. Reynslan hefur sýnt að ákveðin óvissa er varðandi möguleika sálfræðikandídata á að fá stöður til að geta lokið verklegri þjálfun. Til að unnt sé að vinna frekar að því að draga úr óvissu sem nú er uppi er lagt til að gildistöku 2. másl. 1. mgr. 3. gr. verði frestað enn frekar eða til 1. júlí 2020, svo að unnt verði að vinna frekar í að koma verklegri þjálfun sálfræðikandídata í viðunandi horf.

Ákvæði um verklega þjálfun í kjölfar framhaldsnáms í sálfræði er þýðingarmikill þáttur þegar kemur að því að tryggja gæði sálfræðimenntunar og sálfræðiþjónustu á Íslandi og þannig tryggja öryggi skjólstæðinga/sjúklinga hér á landi.

Árlega tekur sálfræðiþjónusta Landspítalans á móti fjölda nema í starfsþjálfun sem hluta af námi þeirra á meistara stigi. Sú starfsþjálfun hefur hins vegar lengi verið talin of stutt og ekki hægt að tryggja nemum þá færni og reynslu sem talið er að þau þurfi til að takast á við það ábyrgðarhlutverk sem þeim er falið sem sálfræðingar. Því er óhætt að segja að sú breyting sem gerð var á reglugerð um að gera kröfur um sálfræðikandidatsár til að hljóta starfsréttindi hafi verið mikilvæg viðbót og eðlileg framþróun.

Þá ber að hafa í huga að rannsóknir undanfarna áratugi hafa leitt í ljós að sálfræðimeðferð (oft í formi hugrænnar atferlismeðferðar) getur skilað jafn góðum eða betri árangri en lyfjameðferð þegar kemur að geðrænum vandamálum. Að veita slíka meðferð krefst mikillar þjálfunar. Þá gegna sálfræðingar lykilhlutverki á fjölmörgum sviðum samfélagsins og krafa um þjónustu þeirra fer vaxandi. Það að reglugerðin hafi ekki verið innleidd og henni ekki fylgt eftir með fjármagni hefur tafið framþróun sálfræðiþjónustu og sálfræðimeðferðar á Íslandi.

Ætla má að sú óvissa sem nú ríkir varðandi framkvæmd og innleiðingu á kandidatsstöðum hafi fyrst og fremst verið byggð á tvennu:

1) Fjármagn var ekki tryggt til þess að hægt væri að innleiða kandidatsstöður.

Lausn: Tryggja þarf fjárhagslegan grundvöll fyrir rekstri kandidatsstaða sem reglugerðin kveður á um. Hér má líta til þeirrar reynslu sem fengist hefur hjá læknakandidötum sem nú gegna mikilvægu hlutverki innan heilbrigðiskerfisins samhliða því að hljóta viðunandi þjálfun og reynslu sem svo gerir þeim kleift að takast á við fjölbreytt hlutverk að því loknu.

2) Ekki hefur verið skipaður starfshópur sem fær það hlutverk að útfæra kandidatsárið og leggja línur um þá reynslu og þjálfun sem árið á að uppfylla.

Lausn: Nauðsynlegt er að skipaður verði starfshópur á vegum ráðuneytisins með fulltrúum landlæknis, sálfræðingafélagsins, háskólanna og lykilstofnana innan kerfisins sem nú þegar búa yfir mikilli reynslu, þekkingu og færni til að leysa þetta verkefni vel af hendi innan þess tímaramma sem lagt er upp með hér.

Með samvinnu lykilstofnana og viðunandi fjármagni tel ég að fullyrða megi að hægt verði að hefja kandidatsár 1. júlí 2020 og stuðla að auknum gæðum og öryggi á sálfræðilegri meðferð og þjónustu í íslensku samfélagi.

Virðingarfyllst,

Dr. Berglind Guðmundsdóttir, sérfræðingur í klínískri sálfræði

Yfirsálfræðingur/Dósent í sálfræði við Læknadeild

Landspítali / Læknadeild Háskóla Íslands

34C Hringbraut, 101 Reykjavík

Tölvupóstfang: berggudm@landspitali.is

Sími: 543-9292 / Farsími: 824-5979